

Lagar och god redovisningssed

Kommuner och landstings redovisningsskyldighet slås fast i 11 kap 18 § kommunallagen (2017:725).

Närmare bestämmelser om kommuners, landstings och kommunalförbunds bokföring och redovisning finns i lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597).

De här båda lagarna är utformade som ramlagstiftningar och hänvisar till god redovisningssed för närmare tolkning.

Det är Rådet för kommunal redovisning (RKR) som har i uppdrag att främja och utveckla god redovisningssed i kommunsektorn. Det gör man bland annat genom att utfärda rekommendationer och annan normgivning.

I normalfallet uppfyller en kommun, ett landsting eller ett kommunalförbund god redovisningssed om man tillämpar lagarna tillsammans med RKR:s rekommendationer.

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING
118 82 Stockholm • www.rkr.se

Kommunal redovisning

Vilket ansvar har politikerna?

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

Vilket ansvar har politikerna?

Finansiella rapporter (delårsrapporter och årsredovisningar) har en viktig funktion i kommuner och landsting. Den enskilt viktigaste finansiella rapporten är årsredovisningen. De finansiella rapporterna ger fullmäktige underlag för ansvarsprövning av styrelser och nämnder, avstämning av finansiella mål och det lagstadgade balanskravet. De utgör även viktiga underlag för fastställande av skattesats och kommande års budgetar, och är viktiga verktyg för både den politiska majoriteten och oppositionen i kommuner och landsting.

De finansiella rapporterna är inte bara till för politikerna. Även allmänheten har ett direkt intresse av rapporterna i deras roller som t.ex. röstberättigade, skattebetalare, brukare, anställda och näringsidkare. Media använder de finansiella rapporterna för att informera om och granska kommunernas och regionernas/landstingens verksamheter.

Det är av avgörande betydelse att användarna av de finansiella rapporterna kan lita på att den ekonomiska informationen – redovisningen - är upprättad i enlighet med de lagar och rekommendationer som styr redovisningen inom det kommunala området. Och att informationen går att läsa och förstå, utan att användaren är specialist på området. Att årsredovisningen och övriga finansiella rapporter håller tillräckligt hög kvalitet och pedagogik är därför en angelägenhet för alla folkvalda politiker.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normgivande organ inom kommunal redovisning. Du som politiker behöver alltså följa normeringen (rekommendationer, yttranden, informationer och idéskrifter) från RKR. Ett annat grundläggande dokument är det *Konceptuella ramverk* som RKR tagit fram. Här hittar du bland annat anvisningar om de kvalitativa egenskaper som är nödvändiga för att informationen i de finansiella rapporterna ska bli användbar för användarna.

De viktigaste kvalitativa egenskaperna är:

- Begriplighet
- Jämförbarhet
- Relevans
- Tillförlitlighet
- Öppenhet
- Transparens

Vilket ansvar har jag...

...som ledamot i en kommun-, region- eller landstingsstyrelse?

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning. Man kan säga att styrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns tillräckligt med kompetens och resurser inom organisationen för att den finansiella rapporteringen ska svara upp mot lagar och normering – samt vara till nytta för läsarna.

För att du ska kunna ta ansvar behöver du känna till de lagar och den normering som reglerar de finansiella rapporternas innehåll och utformning.

...som ledamot av kommun- eller region-/landstingsfullmäktige?

I din egenskap av fullmäktigeledamot är du formellt sett mottagare av de lagstadgade finansiella rapporterna. Fullmäktige ska behandla delårsrapporten och godkänna årsredovisningen.

Vidare ska fullmäktige, med årsredovisningen som grundläggande dokument, bevilja eller vägra styrelsen ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Om ansvarsfrihet vägras, får fullmäktige besluta att skadeståndstalan ska väckas. Fullmäktige ska vidare avgöra om det ska riktas anmärkning mot styrelsen eller enskilda styrelseledamöter – antingen som en följd av om revisorerna riktat en anmärkning eller så kan fullmäktige på egen hand rikta en anmärkning.

I rollen som fullmäktigeledamot är du medlemmarnas (folkbokförda och fastighetsägare i kommunen eller regionen/landstinget) representant när det gäller att slutgiltigt godkänna den finansiella rapporteringen.

...som förtroendevald revisor?

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisorerna ska också bedöma om resultaten i delårsrapporten och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat.

Det innebär bland annat att du i enlighet med god revisionsledning ska pröva att redovisningen utförs enligt lag och kompletterande normering. I granskningen ska de förtroendevalda revisorerna biträdas av sakkunniga revisorer som anlitas i den omfattningen som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsledning.

Den revisionsberättelse du undertecknar ska innehålla ett särskilt uttalande om huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller inte. Du ska också uttala dig om räkenskaperna är rättvisande eller inte - det tillhör god revisionsledning.

Att de personer som utsetts för att granska eller revidera kommunens verksamhet intar en oberoende, självständig ställning, och att deras arbete präglas av objektivitet och opartiskhet, är av stor betydelse för medlemmarnas tilltro till revisionen som kontrollinstrument.

Varje förtroendevald revisor har därmed rätt och skyldighet att göra en egen bedömning. Det kan exempelvis gälla förhållanden som rör den finansiella redovisningen.

Ska du kunna utföra din revision vad gäller rättvisande räkenskaper krävs god kunskap om de lagar och den normering som reglerar de finansiella rapporternas innehåll och utformning.